

Ársreikningur 2017

*Eftirlaunasjóður FÍA
Borgartúni 19
105 Reykjavík*

Kennitala: 650376-0809

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	2
Áritun óháðs endurskoðanda.....	4
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	6
Efnahagsreikningur.....	7
Yfirlit um sjóðstreymi.....	8
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	9
Skýringar.....	10
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	28
Ófjarhagslegar upplýsingar.....	30
Fjárfestingarstefna 2018 - Útdráttur.....	32
Stjórnarháttayfirlýsing.....	34

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Meginstarfsemi sjóðsins

Eftirlaunasjóður FÍA starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs. Sjóðurinn er aðili að "Samkomulagi um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða" sem Landsbankinn hf. hefur umsjón með. Tilgangur þessa samkomulags er að uppfylla ákvæði framangreindra laga um áhættudreifingu hjá sjóðnum þar sem fjöldi sjóðfélaga sem greiða í sjóðinn nær ekki tilskyldum fjölda sem skal að lágmarki vera 800 samkvæmt lögum.

Starfsemin á árinu

Alls greiddu að meðaltali 678 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Iðgjöld námu alls 1.788 milljónum kr. og hækkuðu um 12% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu 871 milljón kr. og hækkuðu um 10,29% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 206 á árinu og í árslok 2017 áttu 1.037 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum. Þóknarir til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 9,3 milljónum kr. á árinu 2017.

Á fyrri hluta ársins 2014 hófst skoðun á uppbyggingarverkefni í Helgúvík, kísilmálmverksmiðjunni United Silicon. Í lok ársins 2014 var svo ákveðið að taka þátt í því verkefni og nam heildarfjárfesting EFÍA 112,9 milljónum króna eða 0,34% af heildareignum sjóðsins. Síendurtekin og ófyrirséð vandamál komu upp við gangsetningu verksmiðjunnar og á árinu 2017 kom jafnframt upp rökstuddur grunur um fjársvik og fleiri alvarleg refsiverð brot af hálfu forstjóra félagsins. Í janúar 2018 óskaði stjórn félagsins svo eftir gjaldprotaskiptum. EFÍA færði niður eign sína í félaginu að fullu með varúðarniðurfærslu á árinu 2017 þegar ljóst var í hvað stefndi. Eign EFÍA í félaginu nam, eins og áður sagði, 0,34% af heildareignum sjóðsins og eru áhrif niðurfærslunnar samsvarandi.

Á heildina lítið var árið 2017 gott ár í rekstri sjóðsins. Raunávöxtun á eignum lífeyrissjóðsins var 4,21% árið 2017 og meðaltal hreinnar raunávöxtunar sí fimm ár er nú 5,35%. Verðbréfaeign sjóðsins er að mestu í innlánnum, skuldabréfum með ábyrgð ríkisins og dreifðu safni innlendra og erlendra hlutabréfa.

Tryggingafræðileg úttekt var gerð á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2017. Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings á áunnum réttindum sjóðfélaga í árslok námu heildarskuldbindingar sjóðsins 53.336 milljónum kr. miðað við 3,5% vexti. Séu eignir sjóðsins metnar með sama hætti nema þær 55.050 milljónum kr. eða 3,1% hærri fjárhæð en skuldbindingarnar samanborið við 4,0% heildareigna umfram skuldbindingar árið 2016.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Hrein eign

Hrein eign sjóðsins nam 34.431 milljónum kr. í árslok 2017 og hefur hækkað á árinu úr 31.584 milljónum kr. eða um 2.847 milljónir kr.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Eftirlaunasjóður FÍA hefur gert samning við Arion banka hf. og tók hann við umsjón og eignastýringu sjóðsins í byrjun árs 2012. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka hf. Arion banki hf. leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Á árinu 2017 tók einnig til starfa ábyrgðarmaður áhættustýringar sjóðsins í samræmi við lög 129/1997. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn EFÍA leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Stjórn hefur útbúið stjórnarháttalýsingu fyrir árið 2017 sem birt er í heild sinni í viðauka við ársreikning þennan.

Ófjárhagslegir mælikvarðar

Stjórn EFÍA birtir samantekt á ófjárhagslegum upplýsingum úr starfsemi sjóðsins í sérstöku yfirliti í viðauka við ársreikning þennan.

Stjórn og framkvæmdastjóri Eftirlaunasjóðs FÍA staðfesta hér með ársreikning þennan með undirskrift sinni.

Reykjavík, 25. apríl 2018

Í stjórn Eftirlaunasjóðs FÍA

Sturla Ómarsson

Geirþrúður Alfreðsdóttir

Kristín Björg Eysteinsdóttir

Bogi Mils Bogason

Framkvæmdastjóri

Ólafur W. Finnsson

Snædís Ögn Flosadóttir

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga í Eftirlaunasjóði FÍA

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Eftirlaunasjóðs FÍA fyrir árið 2017. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit yfir breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir, skýringar og kennitölur.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2017, efnahag hans 31. desember 2017, breytingu á handbæru fé á árinu 2017 og tryggingafræðilegri stöðu 31. desember 2017 í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og að skýrsla stjórnar hafi að geyma þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða komi þær ekki fram annars staðar í ársreikningnum.

Grundvöllur álits

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt stöðlunum er nánar útskýrð í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda. Við erum óháð lífeyrissjóðnum samkvæmt ákvæðum siðareglna sem gilda um endurskoðendur á Íslandi og varða endurskoðun okkar á ársreikningi lífeyrissjóðsins. Við uppfylfum jafnframt aðrar kröfur um starf okkar sem endurskoðendur í samræmi við ákvæði siðareglna.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er að sé til staðar varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórnendum lífeyrissjóðsins að meta hæfi þess til áframhaldandi starfsemi. Stjórnendum ber að semja ársreikning lífeyrissjóðsins á þeirri forsendu að um áframhaldandi starfsemi sé að ræða, nema stjórnendur ætli að leysa lífeyrissjóðinn upp eða hætta rekstri hans, eða hafi ekki raunhæft val um annað en að hætta starfsemi lífeyrissjóðsins. Stjórnendum lífeyrissjóðsins ber að setja fram viðeigandi skýringar varðandi hæfi hans til áframhaldandi starfsemi ef við á og hvers vegna stjórnendur beita forsendunni um áframhaldandi starfsemi við gerð og framsetningu ársreikningsins.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka og gefa út áritun með álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu en ekki trygging þess að endurskoðun, sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, muni ávallt leiða í ljós alla verulega annmarka séu þeir til staðar. Annmarkar geta stafað af sviksemi eða mistökum og eru metnir verulegir ef þeir, einir og sér eða samanlagðir, gætu haft áhrif á fjárhagslegar ákvarðanir notenda sem grundvallaðar eru á ársreikningnum.

Endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegu mati og faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum áhættuna af verulegum annmörkum, vegna sviksemi eða mistaka, og skipuleggjum endurskoðunaraðgerðir til að mæta þessari áhættu og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi grunnur fyrir álit okkar. Áhættan af því að greina ekki verulega annmarka sem stafa af sviksemi er meiri en áhætta af annmörkum vegna mistaka, þar sem sviksemi getur stafað af fölsun, misvísandi framsetningu ársreiknings, að mikilvægum atriðum sé viljandi sleppt, samanteknum ráðum eða að innra eftirlit sé sniðgengið.
- Öflum skilnings á innra eftirliti sem er viðeigandi fyrir endurskoðun okkar í þeim tilgangi að hanna endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins.
- Metum hvort val stjórnenda á reikningsskilaaðferðum sé viðeigandi og hvort matsaðferðir þeirra séu raunhæfar. Einnig skoðum við hvort tengdar skýringar séu við hæfi.

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um áframhaldandi starfsemi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að veruleg óvissa ríki, ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum í ársreikningnum um óvissuna og ef þær upplýsingar eru ekki nægjanlegar að okkar mati, víkjum við frá fyrirvaralausum álitum. Niðurstaða okkar byggir á þeim endurskoðunargögnum sem við höfum aflað fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni leitt til þess að lífeyrissjóðurinn verði ekki lengur rekstrarhæfur.
- Metum framsetningu, gerð og innihald ársreikningsins í heild, að meðtöldum skýringum og hvort hann grundvallast á fyrirliggjandi færslum og atburðum og gefi glögga mynd samanber álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem upp geta komið í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka í innra eftirliti ef við á.

Við höfum lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við uppfyllum nauðsynleg siðferðis- og óhæðisskilyrði og við munum láta þeim í té allar upplýsingar um hugsanleg tengsl og önnur atriði sem gætu haft áhrif á óhæði okkar og trúnað.

Reykjavík, 25. apríl 2018

PricewaterhouseCoopers ehf.

Kristinn Kristinsson
Löggiltur endurskoðandi

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS 2017

	Skýr.	2017	2016
Iðgjöld	1.4;2		
Iðgjöld sjóðfélaga		432.135	387.013
Iðgjöld launagreiðenda		1.346.152	1.198.737
Flutningur í og úr sjóði		23	0
		<u>1.778.310</u>	<u>1.585.750</u>
Sérstök aukaframlög	2.1	10.082	10.968
		<u>1.788.392</u>	<u>1.596.718</u>
Lífeyrir	1.5;3		
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	858.989	785.387
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	3.2	10.027	9.938
Tryggingakostnaður	3.1	1.678	(5.880)
		<u>870.694</u>	<u>789.445</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	1.6;4		
Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1-2	396.265	(755.490)
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.3	1.586.649	819.913
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur af handbæru fé		29.942	78.101
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		4.707	5.611
Ýmsar fjárfestingartekjur		205	1.070
Fjárfestingargjöld	4.4-6	(46.205)	(45.670)
		<u>1.971.563</u>	<u>103.535</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.7;5	42.238	39.375
		<u>42.238</u>	<u>39.375</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		2.847.023	871.433
Hrein eign frá fyrra ári		31.584.465	30.713.032
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>34.431.488</u>	<u>31.584.465</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2017

	Skýr.	2017	2016
Eignir			
Fjárfestingar	1.8;6		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	6.1	12.713.456	12.054.425
Skuldabréf	6.2	19.846.389	18.546.818
Aðrar fjárfestingar	6.3	42.500	42.500
		<u>32.602.345</u>	<u>30.643.743</u>
Kröfur	1.9		
Kröfur á launagreiðendur		285.214	165.706
Fyrirframgreiddur kostnaður og áunnar tekjur		31.705	33.383
Aðrar kröfur		12.189	30.822
		<u>329.108</u>	<u>229.911</u>
Ýmsar eignir	1.10		
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.7	13.528	13.888
		<u>13.528</u>	<u>13.888</u>
Handbært fé			
Handbært fé	1.11	1.677.360	791.229
Eignir samtals		<u>34.622.341</u>	<u>31.678.771</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	1.12		
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		26.350	23.926
Aðrar skuldir		164.503	70.380
		<u>190.853</u>	<u>94.306</u>
Skuldir samtals		<u>190.853</u>	<u>94.306</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>34.431.488</u>	<u>31.584.465</u>
Skuldbindingar utan efnahags	7.3		

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2017

	Skýr.	2017	2016
Inngreiðslur			
Iðgjöld	2	1.784.166	1.593.768
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		22.070	83.318
Aðrar inngreiðslur		22.617	12.480
		<u>1.828.853</u>	<u>1.689.566</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir	3	867.214	793.800
Rekstrarkostnaður	5	41.153	42.302
Aðrar útgreiðslur		50.984	57.896
		<u>959.351</u>	<u>893.998</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		<u>869.502</u>	<u>795.568</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		154.424	305.156
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(6.414.214)	(4.697.424)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		6.026.794	2.885.593
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		1.570.916	1.293.760
Keypt skuldabréf		(5.857.880)	(6.034.863)
Seld skuldabréf		4.549.958	3.516.329
Keyptar aðrar fjárfestingar		(21.250)	(21.250)
		<u>8.748</u>	<u>(2.752.699)</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		878.250	(1.957.131)
Gengismunur af handbæru fé		7.881	(5.205)
Handbært fé í upphafi árs		<u>791.229</u>	<u>2.753.565</u>
Handbært fé í lok árs		<u>1.677.360</u>	<u>791.229</u>

YFIRLIT UM TRYGGINGAFRÆÐILEGA STÖÐU SAMTRYGGINGARDEILDAR 31. DESEMBER 2017

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

	Skýr		
	31.12.2017		
7.1	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	34.431.488	0	34.431.488
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(1.100.899)	0	(1.100.899)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(103.101)	0	(103.101)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(1.073.268)	0	(1.073.268)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(377.411)	(585.965)	(963.376)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	23.803.959	23.803.959
Eignir samtals	31.776.809	23.217.994	54.994.803
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	23.653.668	18.232.735	41.886.403
Örorkulífeyrir	1.271.847	1.742.305	3.014.152
Makalífeyrir	5.174.813	2.995.163	8.169.976
Barnalífeyrir	112.484	133.947	246.431
Skuldbindingar samtals	30.212.812	23.104.150	53.316.962
Eignir umfram skuldbindingar	1.563.997	113.844	1.677.841
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	5,2%	0,5%	3,1%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	6,6%	0,4%	4,0%

	31.12.2016		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	31.584.465	0	31.584.465
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(436.031)	0	(436.031)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(122.106)	0	(122.106)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(995.563)	0	(995.563)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(360.734)	(525.942)	(886.676)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	20.582.414	20.582.414
Eignir samtals	29.670.031	20.056.472	49.726.503
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	21.789.125	15.779.710	37.568.835
Örorkulífeyrir	1.255.221	1.455.774	2.710.995
Makalífeyrir	4.668.094	2.611.047	7.279.141
Barnalífeyrir	112.429	139.073	251.502
Skuldbindingar samtals	27.824.869	19.985.604	47.810.473
Eignir umfram skuldbindingar	1.845.162	70.868	1.916.030
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	6,6%	0,4%	4,0%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	15,3%	(2,4%)	8,2%

SKÝRINGAR

---

1. REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér fyrir neðan er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og á síðasta ári.

1.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

1.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem þær eiga sér stað.

1.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok uppgjörársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

1.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri. Auk þess fellur hér undir beinn kostnaður vegna örorkulífeyrisúrskurða, gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs svo og uppgjör vegna örorkusamkomulags.

1.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður á Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 4.4 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknunir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færðar þóknunir til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

SKÝRINGAR

1.7 Rekstrarkostnaður

Undir þennan lið fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins, annar en þóknanir til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins sem færður er meðal fjárfestingargjalda. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

1.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og fjárfestingu í íbúðarhúsnæði.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok árs, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 6.6. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem metin eru á gangvirði og útlán. Útlán á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok uppgjörárs. Í skýringu nr. 6.5 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga á reikningsskiladegi.

e) Fullnustueignir

Húseignir og lóðir sem tekin eru til fullnustu greiðslu eru færðar á gangvirði þeirra eða kostnaðarverði, hvoru sem lægra reynist.

1.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærslan er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

1.10 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Varanlegir rekstrarfjármunir samanstanda af fasteign að Hlíðarsmára 8 og er hún afskrifuð um 2% á ári.

1.11 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

1.12 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

SKÝRINGAR

1.13 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Meðalkaupgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok árs var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi		Lokagengi	
		2017	2016	31.12.2017	31.12.2016
Evra.....	EUR	120,20	133,22	124,70	118,80
Bandaríkjadollar.....	USD	106,53	120,39	104,17	112,55
Dönsk króna.....	DKK	16,16	17,89	16,75	15,98
Breskt pund.....	GBP	137,12	163,41	140,64	138,57

1.14 Áhættustjórnun

Eftirlaunasjóður FÍA hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum. Nánari grein er gerð fyrir áhættustýringu sjóðsins í skýringu nr. 8

SKÝRINGAR

2. IÐGJÖLD

2.1 Sérstök aukaframlög

	2017	2016
Fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði	10.082	10.968
	<u>10.082</u>	<u>10.968</u>

3. LÍFEYRIR

3.1 Lífeyrir greinist þannig:

	2017	2016
Ellilífeyrir	664.909	590.460
Örorkulífeyrir	71.072	80.525
Makalífeyrir	105.441	95.975
Barnalífeyrir	17.567	18.427
	<u>858.989</u>	<u>785.387</u>
Uppgjör samkvæmt örorkusamkomulagi lífeyrissjóða	1.678	(5.880)
	<u>860.667</u>	<u>779.507</u>

3.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2017	2016
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	10.027	9.938

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiddu til starfsendurhæfingarsjóðs 0,10% af iðgjaldsstofni vegna ársins 2017. Gjaldið lækkaði frá og með 1. janúar 2016 úr 0,13% af iðgjaldsstofni.

3.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2017	2016
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	0	0

4. HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

4.1 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum geinast þannig:

	2017	2016
Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	221.018	(745.347)
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	34.414	(302.656)
Arður af hlutabréfum	140.833	292.513
	<u>396.265</u>	<u>(755.490)</u>

SKÝRINGAR

4.2 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar:

Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok uppgjörsársins.

	2017	2016
Stefnir - ÍS 15	(141.112)	(483.622)
Stefnir - ÍS 5	(38.734)	(118.952)
SSgA World IDX EQ-I -USD	137.365	70.278
Marel hf.	136.866	(12.187)
Reitir fasteignafélag hf	(40.507)	63.038
Icelandair Group hf	(198.590)	(310.708)
JPMorgan Liquidity Funds - U.S. Dollar Lic F	3.760	654
Katla Fund Global Value	59.416	10.060
Össur hf	23.252	(66.118)
Vátryggingafélag Íslands	86.299	8.197
Katla Manager Selection - Global Equity EUR	(15.203)	44.221
SSgA World IDX EQ-I -EUR	20.092	0
Wellington Global Research Equity	54.381	2.853
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	18.418	31.726
Stefnir - Lausafjársgjöldur	11.306	18.997
Jarðvarmi slhf.	0	0
Skeljungur hf.	(4.190)	(2.864)
SF V slhf.	79.316	53.329
Landsbréf LEQ UCITS ETF	467	(5.611)
JPMorgan Liq Funds - EUR Liquidity Fund	(8.285)	(966)
Önnur félög og sjóðir	36.701	(47.672)
	<u>221.018</u>	<u>(745.347)</u>

4.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á gangvirði að undanskyldum fasteignaveðtryggðum skuldabréfum sem eru metin með áföllnum vöxtum og verðbótum.

	Gangvirðis- munur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2017	Samtals 2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	933.713	0	0	933.713	453.065
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	44.071	0	0	44.071	21.718
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	191.308	0	0	191.308	131.195
Önnur verðbréf	165.622	(33.630)	0	131.992	62.238
	<u>1.334.714</u>	<u>(33.630)</u>	<u>0</u>	<u>1.301.084</u>	<u>668.216</u>

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2017	Samtals 2016
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	289.900	0	(4.335)	285.565	151.697
	<u>289.900</u>	<u>0</u>	<u>(4.335)</u>	<u>285.565</u>	<u>151.697</u>
	<u>1.624.614</u>	<u>(33.630)</u>	<u>(4.335)</u>	<u>1.586.649</u>	<u>819.913</u>

Breyting á niðurfærslu greinist þannig:

	2017	2016
Niðurfærsla 1.1	68.645	124.081
Endanlega afskrifaðar kröfur á árinu	0	(56.440)
Breyting á niðurfærslu	4.335	1.004
Niðurfærsla 31.12	<u>72.980</u>	<u>68.645</u>

SKÝRINGAR

4.4 Fjárfestingargjöld greinast þannig:

	Bein fjárf.gjöld	Átæluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2017					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	2.432	2.432	295.170	0,8%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	58.126	58.126	3.604.920	1,6%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir	0	50.520	50.520	1.960.479	2,6%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	18.437	18.437	2.706.055	0,7%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	487	487	82.336	0,6%
Vörslubóknun	7.903	0	7.903		
Umsýslubóknun	37.286	0	37.286		
Miðlunarbóknunir	2.793	0	2.793		
Kostnaður vegna fullnustueigna	(1.639)	0	(1.639)		
Önnur fjárfestingargjöld	(138)	0	(138)		
	46.205	130.002	176.207	8.648.960	
Fjárfestingargjöld 2016					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	6.287	6.287	614.929	1,0%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	72.495	72.495	4.465.092	1,6%
Innlendir fagfjárfestingsjóðir	0	36.972	36.972	1.260.513	2,9%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	15.486	15.486	1.883.807	0,8%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	710	710	66.217	1,1%
Vörslubóknun	8.093	0	8.093		
Umsýslubóknun	34.086	0	34.086		
Miðlunarbóknunir	2.924	0	2.924		
Kostnaður vegna fullnustueigna	(323)	0	(323)		
Önnur fjárfestingargjöld	890	0	890		
	45.670	131.950	177.620	8.290.558	

4.5 Þóknun til rekstraraðila

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu nam 57,6 milljónum kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 49,7 milljónum kr. eða 0,15% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins og vörslubóknun 7,9 milljónum kr. Þóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 37,3 milljónir kr. og meðal rekstrarkostnaðar 12,4 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Önnur fjárfestingargjöld eru 1,0 milljónir kr. og fjárfestingargjöld alls 46,2 milljónir kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins er 29,8 milljónir kr. og rekstrarkostnaður alls 42,2 milljónir kr.

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu 2016 nam 53,5 milljónum kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 45,4 milljónum kr. eða 0,15% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins og vörslubóknun 8,1 milljón kr. Umsýslubóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 34,1 milljón kr. og meðal rekstrarkostnaðar 11,4 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi. Önnur fjárfestingargjöld voru 3,5 milljónir kr. og fjárfestingargjöld alls 45,7 milljón kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins var 28,0 milljón kr. og rekstrarkostnaður alls 39,4 milljónir kr.

SKÝRINGAR

4.6 Áætluð umsýslubókun sjóða sem Eftirlaunasjóður FÍA hefur fjárfest í

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2017 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum og hins vegar hjá fagfjárfestingarsjóðum sem eru á lista frá Fjármálaeftirlitinu dags. 6. mars 2018. Áætlaður kostnaður sjóðanna er umsýslubókun þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Umsýslukostnaður sjóðanna er innifalinn í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

5. REKSTRARKOSTNAÐUR

5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2017	2016
Laun og launatengd gjöld	10.691	10.954
Kostnaður vegna tryggingastærðfræðings	2.678	2.723
Lögfræðikostnaður	205	15
Endurskoðun	2.737	2.608
Eftirlitsgjald FME og gjald til umboðsmanns skuldara	9.242	8.247
Húsnæðiskostnaður	588	586
Umsýslubókun til Arion banka hf.	12.429	11.362
Annar rekstrarkostnaður	3.668	2.880
	<u>42.238</u>	<u>39.375</u>

5.2 Heildarlaun, hlunnindi og þóknar til stjórnar og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:

	2017	2016
Sturla Ómarsson, stjórnarformaður	2.898	2.839
Geirprúður Alfreðsdóttir, stjórnarmaður	2.174	2.129
Ólafur W. Finnsson, stjórnarmaður	1.394	0
Úlfar Henningsson, stjórnarmaður	835	531
Bogi Nils Bogason, stjórnarmaður	747	742
Kristín Björg Eysteinsdóttir, stjórnarmaður	747	742
Guðlaugur Ingi Sigurðsson, stjórnarmaður	87	87
Inga Lára Gylfadóttir, stjórnarmaður og í endurskoðunarnefnd	65	148
Magnús Brimar Jóhannsson, formaður endurskoðunarnefndar	43	42
Kristján Egilsson, stjórnarmaður	33	2.129
Þorvaldur Þorsteinsson, í endurskoðunarnefnd	292	273
	<u>9.315</u>	<u>9.662</u>

5.3 Þóknar til endurskoðenda greinast þannig:

	2017	2016
Endurskoðun ársreiknings	2.737	2.608
	<u>2.737</u>	<u>2.608</u>

5.4 Þóknar til tryggingastærðfræðings greinast þannig:

	2017	2016
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	1.314	1.210
Önnur þjónusta	1.364	1.513
	<u>2.678</u>	<u>2.723</u>

Innri úttekt á sjóðnum var framkvæmd af innri endurskoðun Arion banka hf., þóknun til innri endurskoðunar er hluti af umsýslukostnaði sem er greidd til Arion banka hf. samkvæmt samningi.

SKÝRINGAR

6. FJÁRFESTINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Skráð innlend hlutabréf						
Hagar hf.	187.936	0,45%	242.310	44.982	0,07%	37.319
Iceland Seafood International ehf.	55.166	0,65%	46.586	39.263	0,61%	42.660
Icelandair Group hf.	391.371	0,53%	335.127	587.240	0,51%	302.058
Marel hf.	738.279	0,31%	557.122	432.947	0,24%	388.646
Reitir fasteignafélag hf.	538.005	0,87%	419.691	632.086	0,91%	453.530
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	245.177	1,00%	199.150	211.882	0,90%	176.903
Skeljungur hf.	228.561	1,62%	236.077	149.136	1,05%	152.000
Síminn hf.	175.238	0,45%	146.379	64.618	0,21%	58.563
Tryggingamiðstöðin hf.	94.386	0,42%	75.399	46.309	0,23%	35.782
Vátryggingafélag Íslands hf.	374.929	1,45%	280.579	288.558	1,38%	271.440
Össur hf.	402.943	0,21%	416.806	303.366	0,18%	178.222
N1 hf.	2.933	0,01%	3.088	0	0,00%	0
Reginn hf.	92.814	0,23%	98.292	0	0,00%	0
Fjarskipti hf.	815	0,00%	721	0	0,00%	0
Eimskipafélag Íslands hf.	88.053	0,18%	97.976	0	0,00%	0
HB Grandi hf.	15.923	0,02%	15.059	0	0,00%	0
	3.632.529		3.170.362	2.800.387		2.097.123
Óskráð innlend hlutabréf						
ALDA Credit Fund slhf.	11.411	0,66%	10.400	10.380	0,66%	10.400
Bakkastakkur slhf.	51.997	1,95%	51.997	51.997	1,95%	51.997
Edda slhf.	54.055	1,80%	45.273	58.363	1,80%	48.881
Eignarh.fél Lífeyrissj. um verðbréfaþing ehf.	68	0,90%	68	68	0,90%	68
FAST-1 slhf.	19.039	0,20%	13.503	19.039	0,20%	13.503
FSÍ Framtakssjóður Íslands GP ehf.	56	0,77%	56	56	0,77%	56
Horn II slhf.	107.181	1,05%	50.026	113.153	1,05%	71.367
Horn III slhf.	133.853	2,08%	161.600	80.000	2,00%	80.000
HSV eignarhaldsfélag slhf.	60.978	2,37%	71.845	65.166	2,35%	71.845
TFII slhf.	30.183	3,92%				
Innviðir fjárfestingar slhf.	8.000	3,13%	8.000	8.000	3,13%	8.000
Jarðvarmi GP ehf.	82	1,58%	80	82	1,58%	80
Jarðvarmi slhf.	204.531	1,44%	298.872	204.531	1,44%	298.872
Kjölfesta slhf.	41.441	1,76%	40.675	41.441	1,76%	40.675
Landsbréf - Veðskuldabréfasjóður slhf. ...	67.019	1,14%	54.133	29.368	1,14%	29.368
Kvika banki hf.	38.989	0,37%	36.304	22.241	0,39%	30.000
Alda Credit Fund II slhf.	10.000	0,68%	10.000	0	0,00%	0
SF V slhf.	217.870	0,93%	85.000	152.550	0,93%	85.000
SF VI slhf.	99.626	1,94%	121.108	107.930	1,94%	121.108
SÍA II GP hf.	56	1,40%	56	56	1,40%	56
SÍA II slhf.	104.940	1,40%	82.366	138.463	1,40%	96.530
SÍA III slhf.	29.468	1,56%	35.022	4.241	1,56%	6.226
SRE II GP hf.	110	3,05%	126	110	3,05%	126
SRE II slhf.	18.458	3,05%	135.982	33.270	3,05%	12.190
Stoðir hf.	9.865	0,06%	7.362	13.031	0,06%	7.362
Veðskuld II slhf.	54	1,28%	114.794	121.142	1,28%	114.793
Sameinað Sílikon hf.	0	1,52%	22.288	22.288	0,40%	22.288
IEI slhf.	0	0,00%	0	46	0,77%	54
	1.319.330		1.456.937	1.297.012		1.220.845

SKÝRINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, frh.:

	31.12.2017			31.12.2016		
	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð	Gangvirði	Eignar- hlutur	Kostnaðar- verð
Skráð erlend hlutabréf						
BankNordik P/F	53.788	0,30%	72.988	73.606	0,34%	81.901
Hlutabréf samtals	5.005.647		4.700.287	4.171.005		3.399.869
Innlend hlutdeildarskírteini						
FSÍ Framtakssjóður Íslands slhf.*	50.098	0,77%	89.846	63.119	0,77%	89.846
Landsbréf LEQ UCITS ETF	152.733	7,06%	162.060	186.301	6,11%	194.007
Landsbanki Mezzanine Fund II	2.129	8,70%	3.812	18.343	8,70%	33.990
Landsbanki Private Equity II	37.571	1,11%	5.724	39.005	1,01%	18.523
Stefnir - ÍS 5	975.403	9,75%	782.145	439.137	3,76%	207.145
Stefnir - ÍS 15	2.680.619	10,33%	2.363.914	4.220.104	10,41%	3.109.851
Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I	4.938	2,46%	2.178	2.455	2,46%	2.178
Stefnir - Lausafjársgjóður *	200.221	0,60%	200.000	239.503	0,57%	237.787
Stefnir - ST1	162.728	5,23%	152.325	101.544	5,23%	100.000
Stefnir - Ríkisverðbréfasj. langur	0	0,00%	0	119.580	0,90%	96.005
Stefnir - Ríkisverðbréfasj. millilangur	0	0,00%	0	90.025	0,53%	73.244
Landsbréf, Global Equity Fund	0	0,00%	0	96.784	3,80%	83.525
ALDA Equity Opportunity Fund	0	0,00%	0	71.274	3,08%	50.800
	4.266.440		3.762.003	5.687.174		4.296.901
Erlend hlutdeildarskírteini						
Fidelity Funds - Inst Emerging Markets Eq USD	69.119	0,08%	58.783	309.635	0,02%	357.270
Montanaro European Smaller Companies Fund	63.547	0,08%	58.539	374.335	0,00%	380.129
Wellington Global Research Equity	341.473	0,77%	313.929	147.362	0,50%	152.781
JPMorgan Liquidity Funds - U.S Dollar Lic F	566.868	0,01%	589.094	45.217	0,13%	46.004
Katla Fund Global Value	743.182	2,91%	534.580	91.746	0,87%	77.163
SSgA World IDX EQ-I -USD	869.033	0,21%	785.778	526.638	0,14%	532.892
Stryx World Growth-In-USD	166.838	0,48%	157.102	62.743	0,19%	68.884
SSgA World IDX EQ-I -EUR	539.538	0,13%	489.820	0	0,00%	0
Capital Group New Perspective Fund - LUX (USD)	81.771	0,03%	81.877	0	0,00%	0
Katla Manager Selection - Global Equity EUR	0	0,00%	0	638.570	5,13%	539.505
	3.441.369		3.069.502	2.196.246		2.154.628
Hlutdeildarskírteini samtals	7.707.809		6.831.505	7.883.420		6.451.529
Eignarhlutir og sjóðir samtals	12.713.456		11.531.792	12.054.425		9.851.398

SKÝRINGAR

6.2 Skuldabréf greinast þannig:

a) Skuldabréf á gangvirði greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Skuldabréf með ríkisábyrgð	7.569.140	9.239.058
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	475.601	463.520
Skuldabréf með ábyrgð fjármálastofnana	2.362.314	2.455.763
Önnur verðbréf	3.134.252	2.609.528
	<u>13.541.307</u>	<u>14.767.869</u>

b) Útlán gegn veði í fasteignum greinast þannig:

	31.12.2017	31.12.2016
Sjóðfélagar	6.300.342	3.764.572
Aðrir aðilar	77.720	83.022
Varúðarniðurfærsla	(72.980)	(68.645)
	<u>6.305.082</u>	<u>3.778.949</u>
Skuldabréf samtals	<u>19.846.389</u>	<u>18.546.818</u>

6.3 Aðrar fjárfestingar greinast þannig:

Fullnustueign	42.500	42.500
	<u>42.500</u>	<u>42.500</u>

6.4 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:

	31.12.2017	31.12.2016
ISK	28.218.739	27.790.913
EUR	1.383.845	1.135.214
USD	2.536.713	1.575.359
DKK	456.731	73.606
GBP	6.317	68.651
	<u>32.602.345</u>	<u>30.643.743</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

	31.12.2017	31.12.2016
Eignir í íslenskum krónum	86,55%	90,69%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	13,45%	9,31%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

SKÝRINGAR

6.5 Fjárfestingar greinast þannig eftir matsaðferðum:

Fjárfestingar í lok árs 2017	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2017	31.12.2017
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	12.713.456	0	0	12.713.456	12.713.456
Skuldabréf	13.541.307	6.305.082	0	19.846.389	19.846.389
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0	0	42.500	42.500	42.500
	26.254.763	6.305.082	42.500	32.602.345	32.602.345

Fjárfestingar í lok árs 2016	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2016	31.12.2016
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	12.054.425	0	0	12.054.425	12.054.425
Skuldabréf	14.767.869	3.778.949	0	18.546.818	18.546.818
Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði	0	0	42.500	42.500	42.500
	26.822.294	3.778.949	42.500	30.643.743	30.643.743

6.6 Þrepaskipting gangvirðis

Eftirlaunasjóður FÍA notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
2. þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint.
3. þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Ársfjórðungslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir sem færðar eru á gangvirði greinast þannig eftir þrepum:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2017
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	3.839.052	7.489.244	1.385.161	12.713.457
Skuldabréf	10.305.695	2.432.505	803.106	13.541.306
	14.144.747	9.921.749	2.188.267	26.254.763

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2016
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	3.060.292	7.606.269	1.387.864	12.054.425
Skuldabréf	11.717.838	2.204.999	845.032	14.767.869
	14.778.130	9.811.268	2.232.896	26.822.294

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði.

	2017
Staða í ársbyrjun	2.232.896
Keypt á árinu	617.788
Selt á árinu og arðgreiðslur	(249.622)
Afborganir	(121.173)
Flutt úr þrepi 3	(457.093)
Hrein gangvirðisbreyting	174.996
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	(9.525)
Staða í lok árs	2.188.267

SKÝRINGAR

6.7 Húseignir og lóðir

Fjárfestingar í íbúðarhúsnæði

Húseignir og lóðir:

	Fasteignir		
Árslok 2016			
Bókfært verð í ársbyrjun			13.249
Afskriftir			(361)
Bókfært verð í árslok			<u>13.888</u>
Bókfært verð í árslok 2016 greinist þannig:			
Kostnaðarverð			18.009
Uppsafnaðar afskriftir			(4.121)
Bókfært verð í árslok			<u>13.888</u>
Árslok 2017			
Bókfært verð í ársbyrjun			13.888
Afskriftir			(360)
Bókfært verð í árslok			<u>13.528</u>
Bókfært verð í árslok 2017 greinist þannig:			
Kostnaðarverð			18.009
Uppsafnaðar afskriftir			(4.481)
Bókfært verð í árslok			<u>13.528</u>
Fasteignir sjóðsins í árslok 2017 voru eftirtaldar:			
	Fasteignamat	Vátryggingamat	Bókfært verð
Hlíðasmári 8	13.530	19.490	13.528

7. ÖNNUR MÁL

7.1 Tryggingafræðileg úttekt

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding Eftirlaunasjóðs FÍA 53.336,0 milljónum kr. í árslok 2017 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2017 var 55.050,9 milljónir kr. eða 1.714,9 milljónum kr. hærri eða sem nemur 3,2%. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

	31.12.2017	31.12.2016
Eignir:		
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	54.994.803	49.726.503
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	49.726.503	45.143.240
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	<u>5.268.300</u>	<u>4.583.263</u>
Skuldbindingar:	31.12.2017	31.12.2016
Skuldbindingar í árslok	53.316.962	47.810.473
Skuldbindingar í ársbyrjun	47.810.473	41.724.766
Hækkun skuldbindinga á árinu	<u>5.506.489</u>	<u>6.085.707</u>
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>(238.189)</u>	<u>(1.502.444)</u>

SKÝRINGAR

7.1 Tryggingafræðileg úttekt, frh.

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar	2017	2016
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	27.824.869	24.923.848
Hækkun áunnina réttinda vegna breytinga á samþykktum	0	747.715
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	1.520.192	1.457.960
Hækkun áunnina réttinda vegna iðgjalda ársins	1.778.286	1.585.750
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(858.989)	(785.389)
Hækkun vegna nýrra lífslíknatafna	0	456.541
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(51.546)	(561.556)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	30.212.812	27.824.869

Af hálfu Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga hafa verið kynntar hugmyndir um að áætlun um lífslíkur fólks í framtíðinni verði grundvöllur við mat á lífeyrisskuldbindingum lífeyrissjóða en ekki lífslíkur út frá reynslu í fortíðinni eins og hefur verið. Breyttar forsendur myndu hækka áfallnar skuldbindingar sjóðsins. Sem mótvægi við hækkun skuldbindinga hafa Landssamtök lífeyrissjóða kynnt hugmyndir um að ellilífeyristökualdur verði hækkaður um 2 mánuði á ári næstu 12 árin og 1 mánuð á ári næstu 12 ár þar á eftir. Þannig yrði ellilífeyristökualdur hækkaður í litlum skrefum um þrjú ár næstu 24 árin. Markmið þessara mótvægisáðgerða væri fyrst og fremst að draga úr hækkun skuldbindinga vegna hækkandi meðalævi. Talið er eðlilegt að samfara hækkun á meðalævi hækki ellilífeyristökualdur þannig að greiðslutími ellilífeyris verði svipaður að lengd hjá öllum árgöngum. Þar sem þessi leið er ekki fær fyrir sjóðfélaga Eftirlaunasjóðs FÍA þarf að skoða sértæka lausn fyrir sjóðinn.

7.2 Örorkubótasamkomulag

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga og Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða. Krafa sjóðsins vegna þessa er 31.705 þús. kr. í árslok 2017.

	31.12.2017
Örorkubótasamkomulag vegna 2017 - Áætlað	(1.952)
Örorkubótasamkomulag vegna 2016	6.124
Örorkubótasamkomulag vegna 2015	17.022
Örorkubótasamkomulag vegna 2014	10.468
Örorkubótasamkomulag vegna 2012 - Óinnheimt að hluta	43
	31.705

7.3 Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð, sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2017	31.12.2016
Heildarskuldbindingar samkvæmt samningum í árslok	2.805.729	2.581.787
Heildarfjárfestingar	(2.108.429)	(1.897.171)
Skuldbinding í árslok í íslenskum krónum	697.300	684.615

8. ÁHÆTTUÞÆTTIR Í STARFSEMI OG ÁHÆTTUSTÝRING

8.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins. Ábyrgðaraðili áhættustýringar ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu, sbr. 35. gr. a. í lögum nr. 129/1997 og 3. gr. reglugerðar nr. 590/2017.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

8.2 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hættan á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðar iðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós að meiri en 10% munur er á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfelt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyrstryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það markmið að sjóðurinn nái markmiði sínu að geta staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum, sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, með skýrslugjöf.

Tryggingafræðileg staða eftir álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	-5,9%	-4,9%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-2,1%	-1,3%
Örorkulíkur auknar um 10%	2,5%	3,3%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	3,0%	3,9%
GVT lækkar um 10%	2,1%	3,4%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	2,0%	3,2%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	0,7%	0,8%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	2,6%	3,7%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	1,5%	2,1%

8.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Hættan á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir verðbólguáhættu með því að breyta vægi verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
10% hækkun vísitölu neysluverðs	5,56%	5,39%

8.4 Markaðsáhætta

Fjárhagsleg áhætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. Fjárhagsleg áhætta er sundurgreind í vaxta- og endurfjármögnunaráhættu, hlutabréfaáhættu, uppgreiðsluáhættu og gjaldmiðlaáhættu.

a) Vaxta- og endurfjármögnunaráhætta

Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í framhaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir vaxtaáhættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins – en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu – og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
100 pt hækkun verðtryggðra vaxta	-3,34%	-3,65%
200 pt hækkun óverðtryggðra vaxta	-0,04%	-0,12%

b) Hlutabréfaáhætta

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir markaðsáhættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á markaðsáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Álagspróf	31.12.2017	31.12.2016
30% lækkun innlendra hlutabréfa	-7,27%	-8,35%
20% lækkun erlendra hlutabréfa	-1,98%	-1,17%

c) Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem líffeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjaldleyrisáhætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verð meira. Stjórnurinn stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáhættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Áhættumælikvarði	31.12.2017	31.12.2016
1 má. fé í húfi m.v. 99,5% öryggisbil	-0,87%	-0,44%

8.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hætta á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhætta ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáttu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáttu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Tegund skuldabréfaútgefenda	31.12.2017	31.12.2016
Ríki	38,1%	49,6%
Fjármálafyrirtæki	11,9%	13,2%
þar af sértryggð skuldabréf	10,3%	9,6%
Sveitarfélög	2,4%	2,5%
Fyrirtæki	15,8%	14,0%
Sjóðfélagalán	31,8%	20,7%

8.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hætta á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 12 stærstu mótaðila EFÍA í lok árs 2017 og til samanburðar sýnir Tafla 2 stöðuna í lok árs 2016. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði teljast einn aðili. Flokkað er niður á eignaflokka skv. 36. gr. a. í lífeyrissjóðslögum.

A og B: Ríkisskuldabréf (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), fasteignaveðtryggð skuldabréf, skuldabréf sveitarfélaga, innlán viðskiptabanka og sparisjóða, sértryggð skuldabréf skv. lögum þar um.

C og D: Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl útgefin af lánastofnunum og váttryggingafélögum, fyrir utan víkjandi bréf, hlutir í verðbréfasjóðum skv. lögum þar um, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.

E og F: Hlutabréf félaga, hlutir eða hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, fasteignir (OECD, evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), afleiður sem draga út áhættu sjóðsins og aðrir fjármálagæringar.

Útgefandi - 31.12.2017	Hlutfall	Eignaflokkur A og B	Eignaflokkur C og D	Eignaflokkur E og F
Íbúðalánasjóður	20,02%	20,02%	0,00%	0,00%
Sjóðfélagalán	18,72%	18,72%	0,00%	0,00%
Arion banki hf.	8,94%	5,83%	0,90%	2,22%
Marel hf.	5,39%	0,00%	0,00%	5,39%
State Street Global Advisors France	4,11%	0,00%	4,11%	0,00%
Icelandair Group hf.	3,29%	0,00%	0,08%	3,21%
Reitir fasteignafélag hf.	2,94%	0,00%	1,35%	1,59%
Íslandsbanki hf.	2,92%	2,79%	0,07%	0,06%
Kvika banki hf.	2,36%	0,02%	0,49%	1,84%
Katla Fund	2,18%	0,00%	2,18%	0,00%
Landsbankinn hf.	2,06%	1,15%	0,01%	0,90%
Reginn hf.	1,93%	0,00%	1,37%	0,56%

Tafla 1 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2017, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

8.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

Útgefandi - 31.12.2016	Hlutfall	Eignaflokkur A og B	Eignaflokkur C og D	Eignaflokkur E og F
Íbúðalánasjóður	25,93%	25,93%	0,00%	0,00%
Annað	12,25%	12,25%	0,00%	0,00%
Arion banki hf.	7,34%	3,66%	1,82%	1,86%
Icelandair Group hf.	6,15%	0,00%	0,10%	6,04%
Marel hf.	4,39%	0,00%	0,00%	4,39%
Reitir fasteignafélag hf.	3,47%	0,00%	1,46%	2,01%
Seðlabanki Íslands	3,29%	3,29%	0,00%	0,00%
Íslandsbanki hf.	2,80%	2,59%	0,15%	0,06%
Kvika banki hf.	2,71%	0,04%	0,47%	2,20%
Landsbankinn hf.	2,56%	1,12%	0,72%	0,71%
JP Morgan Investment Management Ltd.	2,33%	0,00%	2,33%	0,00%
Reginn hf.	2,21%	0,00%	1,17%	1,05%

Tafla 2 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2016, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

Stærsti hluti af mótaðilaáhættu Íslandsbanka og Landsbanka eru í gegnum sértryggð skuldabréf, en sjóðurinn á einnig hluti í fagsfjárfestingsjóðum, sem tengjast Landsbankanum. Sjóðurinn á bæði skuldabréf og hlutabréf á Reiti fasteignafélag.

Mótaðilaáhætta tengd Arion banka, þegar horft er í gegnum verðbréfa- og fjárfestingasjóði, er fyrst og fremst í gegnum innlán, sértryggð skuldabréf og hluteildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, en þar er um að ræða framtaksjóði sem tengjast Arion banka.

Eignaflokkur	31.12.2017	31.12.2016
Innlán	4,47%	2,50%
Sértryggð skuldabréf	1,35%	1,15%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, að undanskildum vikjandi skuldabréfum	0,90%	1,82%
Hlutabréf félaga	0,00%	0,00%
Hluteildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2,20%	1,85%
Afleiður	0,00%	0,00%
Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0,01%	0,02%
Samtals:	8,93%	7,34%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhættu Arion banka.

8.7 Lausafjárahætta

Lausafjárahætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbréfavíðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausafjárahættu með því að greina vænt greiðsluflæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausafjárahættu með skýrslugjöf.

Seljanleikaflokkun	31.12.2017	31.12.2016
Flokkur 1.....	61,8%	67,3%
Flokkur 2.....	9,5%	12,1%
Flokkur 3.....	28,4%	20,6%

8.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Hætta á sviksemi:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhætta:** Hætta á að hnekkir á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækniáhætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falist í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Áhætta vegna útvistunar:** Áhætta sem felst í útvistunarsamningur, þ.m.t. hagsmunaárekstrar sem skapast getur milli sjóðsins og útvistunaraðilans.
- **Upplýsingaáhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.

KENNITÖLUR

Fimm ára yfirlit

	2017	2016	2015	2014	2013
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	3,15%	4,01%	8,19%	1,22%	0,94%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	5,18%	6,63%	15,31%	3,52%	2,50%

Hrein raunávöxtun

Hrein raunávöxtun.....	4,21%	(1,85%)	14,04%	4,42%	6,54%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðustu 5 ár *.....	5,35%	5,46%	6,35%	4,55%	3,84%
síðustu 10 ár *.....	0,85%	0,59%	1,63%	1,02%	1,17%

* Ávöxtunartölur hafa ekki verið endurreiknaðar vegna árána 2004-2011 með ttt. mismunar á markaðsvirði verðbréfa og virði þeirra mv. kaupkröfu.

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	22,33%	17,15%	15,28%	11,33%	10,05%
Skráð skuldabréf %.....	38,85%	45,67%	50,00%	47,73%	49,13%
Óskráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	16,66%	22,18%	25,37%	23,09%	23,08%
Óskráð skuldabréf %.....	2,68%	2,53%	2,31%	2,38%	0,81%
Veðlán.....	19,35%	12,33%	7,04%	8,65%	9,75%
Bundnar bankainnstæður.....	0,00%	0,00%	0,00%	6,75%	7,17%
Aðrar fjárfestingar.....	0,13%	0,14%	0,00%	0,07%	0,00%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	86,55%	90,69%	91,57%	92,32%	92,67%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	13,45%	9,31%	8,43%	7,68%	7,33%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Fjöldi

Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	678	642	623	572	576
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	1.037	970	919	877	826
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	195	185	178	169	160
Fjöldi lífeyrisþega	206	196	185	181	172

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilífeyrir.....	77,41%	75,18%	74,36%	74,76%	77,32%
Örorkulífeyrir.....	8,27%	10,25%	12,72%	13,66%	11,38%
Makalífeyrir.....	12,28%	12,22%	10,42%	9,28%	9,18%
Barnalífeyrir.....	2,05%	2,35%	2,50%	2,30%	2,12%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

KENNITÖLUR

	2017	2016	2015	2014	2013
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	1.788	1.624	1.369	1.210	1.139
Lífeyrir alls.....	871	803	780	776	803
Hreinar fjárfestingartekjur.....	1.972	105	4.473	1.452	2.460
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	42	40	40	35	36
Hækkun/lækkun á hreinni eign	2.847	886	5.022	1.851	2.760
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	48,7%	49,4%	57,0%	64,1%	70,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	2,4%	2,5%	2,9%	2,9%	3,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	5,9%	0,3%	15,3%	5,6%	10,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

STARFSEMI

Hlutverk Eftirlaunasjóðs Félags íslenskra atvinnuflugmanna (EFÍA) er að ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Starfsemi sjóðsins felst þannig einkum í varðveislu og ávöxtun lífeyrissparnaðar sjóðfélaga með það að markmiði að hámarka lífeyrisgreiðslur þeirra að lokinni starfsævi. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997.

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. sérstökum rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann og sinna því starfsmenn hans rekstri og eignastýringu sjóðsins.

UMHVERFI OG SAMFÉLAG

Samfélagsábyrgð skiptir EFÍA miklu máli og hefur sjóðurinn að leiðarljósi stjórnunarlega hugmyndafræði sem gengur út á að fyrirtæki og stofnanir viðhaldi jafnvægi á milli fjárhags-, umhverfis og samfélagsþátta og hugi að öllum þessum þáttum við stefnumótun og ákvörðunartöku. Við mat á samfélagsþáttum er mikilvægt að skilgreina hvað í starfsemi fyrirtækis eða stofnunar er veigamest með tilliti til samfélagsþátta og sjálfbærni.

Ein höfuðskylda EFÍA þegar kemur að samfélagsábyrgð lýtur að skilgreindu hlutverki hans um að varðveita og ávaxta iðgjöld sjóðfélaga og tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Þetta gerir sjóðurinn með því að sýna ábyrgð í fjárfestingum sínum, leggja áherslu á góða stjórnarhætti, fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál og góðum árangri í starfsemi sjóðsins.

EFÍA stuðlar að minni pappírnotkun með því að bjóða upp á rafræn yfirlit og rafrænar umsóknir um lífeyrisgreiðslur. Fréttir og fréttabréf sjóðsins eru rafræn.

ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR OG GÓÐIR STJÓRNARHÆTTIR

Vinna við mótun stefnu EFÍA í ábyrgum fjárfestingum og hluthafastefnu sjóðsins hófst á árinu 2017. Stefnurnar hafa verið samþykktar af stjórn og verða gerðar aðgengilegar á vef sjóðsins. Á árinu var rekstraraðili EFÍA stofnaðili að IcelandSIF, samtökum um ábyrgar fjárfestingar sem stofnuð voru 2017. Aðilar samtakanna eru starfsleyfisskyld fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingarfélag og er tilgangur þeirra að efla þekkingu fjárfesta á aðferðarfræði sjálfbærra og ábyrgra fjárfestinga með því að stuðla að aukinni umræðu um málaflökkinn.

FRÆÐSLA TIL SJÓÐFÉLAGA

EFÍA telur mikilvægt að sjóðurinn sinni fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál. Í því sambandi hefur hann á árinu í samtarfi við rekstraraðila sjóðsins staðið reglulega fyrir vel sóttum opnum fræðslufundum um útgreiðslur, mikilvægi séreignarsparnaðar, mögulega nýtingu séreignarsparnaðar við fasteignakaup og almennum upplýsingafundum um lífeyrissparnað.

GÓÐGERÐARMÁL

Samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er EFÍA ekki heimilt að inna af hendi fjárfraðslu til góðgerðarmála.

STARFSFÓLK

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann. Samkvæmt honum sinna starfsmenn Arion rekstri og eignastýringu sjóðsins. Sjóðurinn hefur því enga starfsmenn og því vísað til stefnu og reglna Arion banka, t.d. mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennra starfsreglna, starfs- og siðareglna fyrir starfsfólk, reglna bankans um gjafir og skemmtanir og reglna um verðbrefaviðskipti starfsmanna.

Mannauðsstefnan hefur að leiðarljósi að efla mannauð með því að tryggja jöfn tækifæri og kjör starfsfólks af báðum kynjum og að vera eftirsóknarverður vinnustaður. Hvers kyns mismunur á grundvelli kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu og jafnréttislög. Jafnframt hefur Arion banki hlotið Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að búið er að kerfisbinda launaákvæðanir og innleiða jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum ÍST 85:2012.

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

MANNRÉTTINDI OG SPILLING

EFÍA fylgir lögum og reglum sem um starfsemi hans gilda og styður við og virðir mannréttindi í allri sinni starfsemi. Sjóðurinn gerir ríkar kröfur um að samstarfsaðilar sínir virði mannréttindi, rétt til félagafrelsis, réttindi á vinnumarkaði og bjóði upp á góðan og öruggan aðbúnað á vinnustað.

Til að vinna gegn spillingu hefur stjórn sjóðsins t.a.m. sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, aðgerðir gegn peningabætti, fjármögnun hryðjuverka o.fl. Samsvarandi reglur eru í gildi fyrir starfsmenn sem þjónusta sjóðinn að jafnaði. Þessar reglur má finna í reglum og skilmálum stjórnarhátta hjá Arion banka. Þar má m.a. finna verklagsreglur vegna hagsmunaárekstra, reglur um viðskipti starfsmanna, aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, siðareglur o.fl.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2018 - ÚTDRÁTTUR

FORSENDUR FJÁRFESTINGARSTEFNU

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins innan þeirra marka sem löggin setja.

Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins.

Eignir Eftirlaunasjóðs FÍA skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum, samþykktum Eftirlaunasjóðs FÍA og samkvæmt reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Í samræmi við það sem að framan greinir skal skipting verðbréfaeignar Eftirlaunasjóðs FÍA í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3.

Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

		Eignaflokkar	Stefna	Vikmörk
A	a.	Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	20%	10-100%
	b.	Fasteignaveðtryggð skuldabréf	17%	0-40%
B	a.	Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2%	0-10%
	b.	Innlán	4%	0-20%
	c.	Sértryggð skuldabréf	7%	0-20%
C	a.	Skuldabréf og vixlar lánastofnana og váttryggingafélaga, undanskilið vikjandi skuldabréf	3%	0-10%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	0%	0-80%
D	a.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, vikjandi skuldabréf lánast. og váttryggingafélaga	7%	0-15%
	b.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%
E	a.	Hlutabréf félaga	33%	0-50%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	5%	0-60%
	c.	Fasteignir	0%	0-1%
F	a.	Afleiður	0%	0-10%
	b.	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
		Samtals	100%	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa

FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA 2018 - ÚTDRÁTTUR

Eignaflokkar	Stefna	Vikmörk
Skráð innlend hlutabréf	15%	0-30%
Óskráð innlend hlutabréf	8%	0-15%
Erlend hlutabréf	15%	0-30%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

Eignaflokkar	Stefna	Vikmörk
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingafélaga	10%	0-20%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0%	0-2%
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t peningamarkaðs- og skuldabréfasjóða)	5%	0-30%
Erlendar eignir	20%	0-50%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

GRUNDVÖLLUR SJÓÐSINS OG HLUTVERK

Eftirlaunasjóður FÍA starfar í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997, reglugerða sem settar eru á grundvelli laganna og samkvæmt kjarasamningum Félags íslenskra atvinnuflugmanna (FÍA) og tryggir þau lágmarksréttindi sem þar greinir. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Stjórnarhættir eru markaðir af starfsreglum stjórnar, samþykktum sjóðsins og áður nefndum lögum og reglugerðum. Stjórn hefur sett ýmsar reglur um starfsemina, starfsreglur stjórnar og endurskoðunarnefndar, samþykktir sjóðsins, samskipta og siðareglur og greining á hagsmunaaðrekstrum eru aðgengilegar sjóðfélögum á heimasíðu sjóðsins. Þar má jafnframt nálgast reglur sjóðsins um aðgerðir gegn peningabætti, útvistarstefnu og verklagsreglur um verðbrefaviðskipti EFÍA.

Vald ársfundar í málefnum sjóðsins fer samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda nr 129/1997. Allir sjóðfélagar, jafnt greiðandi sem lífeyrisþegar eiga rétt á fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti. Atkvæðisrétt á ársfundi eiga sjóðfélagar sem greiða eða eiga geymd réttindi vegna iðgjaldagreiðslna í 2 ár og fer hver með eitt atkvæði.

Eftirlaunasjóður FÍA hefur gert samning við Arion banka hf. og tók hann við umsjón og eignastýringu sjóðsins í byrjun árs 2012. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka hf. Arion banki hf. leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

STJÓRN, UNDIRNEFNDIR OG FRAMKVÆMDASTJÓRI

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi hans. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög nr. 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktum sjóðsins. Stjórn mótar fjárfestingastefnu sjóðsins og áhættustefnu og setur sér starfsáætlun. Hlutverk stjórnar er skilgreint ítarlegar í starfsreglum stjórnar og samþykktum sjóðsins.

Stjórn Eftirlaunasjóðs FÍA skipa fimm stjórnarmenn, 3 tilnefndir af stjórn FÍA og 2 af atvinnurekendum í hlutfalli við iðgjaldagreiðslur þeirra til sjóðsins. Jafnframt eru skipaðir jafn margir varamenn af beggja hálfu. Kjörtímabil stjórnarmanna er fram að næsta aðalfundi. Gæta skal ákvæða um kynjahlutföll við skipun stjórnar. Stjórnarformaður er Sturla Ómarsson flugstjóri. Hann hefur átt sæti í stjórn EFÍA frá árinu 2010 fyrst sem meðstjórnandi en formaður stjórnar frá árinu 2013. Meðstjórnendur eru Geirþrúður Alfreðsdóttir flugstjóri en hún tók sæti í stjórn 2013, Ólafur W. Finnsson fv. flugstjóri tók sæti í stjórn 2017, Bogi Nils Bogason fjármálastjóri Icelandair hefur setið í stjórn sjóðsins frá árinu 2011 og Kristín Björg Eysteinsdóttir deildarstjóri í lögfræðideild Icelandair Group frá árinu 2013. Varamenn eru Úlfar Henningsson, Salvör Egilsdóttir og Guðlaugur Sigurðsson, tilnefnd af FÍA. Íris Hulda Þórisdóttir og Hlynur Elíasson tilnefnd af atvinnurekendum. Formlegir stjórnarfundir voru 13 á árinu 2017, stjórn var í öllum tilfellum ákvörðunarbær. Stjórn vinnur nú að árangursmati og mun rýna niðurstöður þess til gagns.

Endurskoðunarnefnd leitast við að tryggja gæði ársreikninga og annarra fjármálaupplýsinga lífeyrissjóðsins. Hlutverk hennar m.a. að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits lífeyrissjóðsins og áhættustýringu hans, eftirlit með endurskoðun ársreikninga ásamt eftirliti með öðrum störfum endurskoðanda. Endurskoðunarnefnd setur jafnframt fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda og metur óhæði hans. Endurskoðunarnefnd fylgir eftir úrbótum á annmörkum sem koma fram hjá innri og ytri endurskoðun. Endurskoðunarnefndin fundar að lágmarki tvisvar sinnum á ári og gefur árlega skýrslu til stjórnar. Endurskoðunarnefnd var skipuð af stjórn þann 24. maí 2017. Skipuð voru Bryndís Lára Torfadóttir, Magnús Brimar Jóhannesson og Þorvaldur Þorsteinsson. Þann 14. desember 2017 sagði Bryndís Lára Torfadóttir sig úr endurskoðunarnefnd og skipaði stjórn Ólaf W. Finnsson í hennar stað.

Lánanefnd Eftirlaunasjóðs FÍA er skipuð af stjórn og stjórn setur henni starfsreglur. Í lánanefnd sitja Snædís Ögn Flosadóttir, framkvæmdastjóri sjóðsins, Jóhanna Sigurjónsdóttir sérfræðingur viðskiptabankasviðs Arion banka og Haraldur Yngvi Pétursson sjóðsstjóri eignastýringar Arion banka. Lánanefnd starfar innan þeirra heimilda sem stjórn hefur sett henni með starfsreglum, lánareglum sjóðsins og þeirra laga sem gilda um neytendalán.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

STJÓRN, UNDIRNEFNDIR OG FRAMKVÆMDASTJÓRI, frh.

Framkvæmdastjóri sjóðsins frá 1. júlí 2015 er Snædís Ögn Flosadóttir. Snædís er með B.S í verkfræði frá Háskóla Íslands og próf í verðbréfavíðskiptum og býr að víðtækri reynslu innan eignastýringar og reksturs lífeyrissjóða og hefur hún m.a komið að rekstri Eftirlaunasjóðs FÍA frá því hann flutti rekstur sinn til Arion banka árið 2012. Framkvæmdastjóri starfar í samræmi við starfsreglur sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt og ber hann ábyrgð gagnvart stjórn á því að sjóðurinn starfi eftir þeim lögum og reglum sem um hann gildir. Helstu skyldur framkvæmdastjóra eru að annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og í samræmi við lög 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar í samræmi við starfsreglur framkvæmdastjóra. Hann ber ábyrgð á því að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og reglur, að fjárfestingafstefnu og áhættustefnu sem stjórn hefur sett sé framfylgt og skipulag innra eftirlits sé með þeim hætti sem stjórn hefur samþykkt. Ber hann jafnframt ábyrgð á því gagnvart stjórn að heildar áhættustýring sé fullnægjandi ásamt viðeigandi upplýsingagjöf og viðbrögðum. Framkvæmdastjóri heldur utan um verksvið, ábyrgðir og heimildir starfsmanna og tryggir að ábyrgðinni sé deilt með fullnægjandi hætti. Þá skal framkvæmdastjóri einnig móta viðeigandi markmið fyrir áhættustýringu og innra eftirlit í samstarfi við ábyrgðarmann áhættustýringar og fylgist með því að eftirlitið sé fullnægjandi og skilvirkt.

INNRA EFTIRLIT OG ÁHÆTTUSTÝRING

Stjórn Eftirlaunasjóðs FÍA skjalfestir innra eftirlit sjóðsins árlega og setur jafnframt fram áhættustefnu þar sem greint er frá skipulagi og ábyrgð er varðar heildaráhættustýringu sjóðsins í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017. Áhættustefnan er þannig hluti af eftirlitskerfi sjóðsins og helst í hendur við fjárfestingarstefnu þar sem stjórn hefur sett takmarkanir á áhættutöku. Áhættustefnunni er einnig ætlað að skapa grundvöll fyrir virkri upplýsingagjöf til stjórnar og stuðla að því að stjórn og starfsmenn sem annast rekstur sjóðsins séu meðvitaðir um áhættu og gefist þannig betri kostur á því að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásættanleg mörk. Ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA fylgist með því að fjárfestingar séu í samræmi við fjárfestingarstefnu lífeyrissjóðsins og innan þeirra vikmarka sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt. Áhættustýring Arion banka og ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA gerir ársfjórðungslega skýrslu um fjárhagslega áhættuþætti er snúa að sjóðnum sem lögð er fyrir stjórn. Árlega hefur ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA umsjón með framkvæmd rekstraráhættumats þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt og áhrif þeirra könnuð. Í kjölfarið er ákveðið hvaða áhættuþáttum skuli stýrt og með hvaða hætti.

Innri endurskoðun er í höndum innri endurskoðanda Arion banka. Innri endurskoðun starfar sjálfstætt og tekur ekki ákvarðanir sem tengjast daglegri starfsemi sjóðsins. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu á innra eftirliti sem ætlað er að bæta rekstur sjóðsins. Innri endurskoðun leggur jafnframt mat á skipulag og virkni vöktunar stjórnenda, hvort heildaráhættustýring og innra eftirlit virki eins og til er ætlast. Stjórn sjóðsins er gerð grein fyrir meginniðurstöðum árlegrar endurskoðunar með skýrslugjöf.

Ytri endurskoðun er framkvæmd af löggiltum endurskoðanda PricewaterhouseCoopers sem starfar ekki í þágu lífeyrissjóðsins að öðru en endurskoðun og innra eftirliti. Markmið ytri endurskoðunar er að komast að raun um hvort ársreikningur gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris á reikningsárinu og efnahag í lok þess og að ársreikningur sé saminn í samræmi við ákvæði laga og reglna sem gilda um starfsemina, samþykktir lífeyrissjóðsins og góða reikningsskilavenju og að fylgt hafi verið ákvæðum laga og reglna varðandi upplýsingaskyldu viðkomandi lífeyrissjóðs.

Regluvörður leggur árlega fyrir stjórn lífeyrissjóðsins skýrslu um eftirlit með verðbréfavíðskiptum starfsmanna. Þá hefur stjórn sjóðsins tilnefnt regluvörð Arion banka sem ábyrgðarmann aðgerða lífeyrissjóðsins gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Skal regluvörður veita stjórn lífeyrissjóðsins skýrslu um framkvæmd reglna um aðgerðir gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka eigi sjaldnar en árlega.

Víða í regluverki lífeyrissjóðsins er að finna ákvæði þar sem tekið er á hagsmunaárekstrum, s.s í starfsreglum stjórnar, í starfsreglum fyrir framkvæmdastjóra og í verklagsreglum um verðbréfavíðskipti lífeyrissjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna. Þá eru til staðar hjá rekstraraðila reglur er varða hagsmunaárekstra og starfsmönnum rekstraraðila sem starfa fyrir sjóðinn ber að fylgja.